

Глушаниця Наталія
кандидат педагогічних наук, доцент
Національний авіаційний університет
м. Київ

СУТНІСТЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

В лінгвістиці виразно проступає тенденція до ототожнення поняття «міжкультурна комунікація» з низкою синонімічних понять: «міжкультурна комунікація», «інтеркультурна комунікація», «кроскультурна комунікація», «транскультурна комунікація», «мультикультурна комунікація».

Науковці пояснюють сутність поняття «міжкультурна комунікація» з точки зору використання різних підходів. Представники соціального підходу W. Gudykunst, M. Sponcil & P. Gitimu, M. Cissel та інші вважають, що культура народу визначає стратегію його поведінки та спілкування, отже вони є прогнозовані. Представники інтерпретаційного підходу J. Hall, E. Szabo, N. Baig, D. Carbaugh мають іншу точку зору. Вони розглядають культуру як середовище проживання людини. Це середовище є змінним, оскільки люди, в залежності від ситуацій, обставин, а також взаємодіючи з представниками різних культур, змінюють модель своєї поведінки та характер спілкування. Критичний підхід репрезентують дослідження M. Asante, Y. Miike & Y. Jing, H. Hermans & H. Kempen, які ґрунтуються на вивченні умов спілкування: ситуацій, обставин, передумов, навколишнього оточення тощо, визначаючи культурні відмінності. Проблема пристосування індивіда до іншопольтурного середовища

досліджується представниками інструментального підходу J. Cresswell & V. Plano Clark, Q. Zhang & J. Oetzel.

Людина формує свою власну культуру взаємодіючи з іншими культурами, створюючи різноманітні матеріальні та духовні цінності. Виходячи з цього, ми розглядаємо поняття культури як інтегративне, комплексне, яке постійно змінюється, набуваючи нових ознак. Міжкультурна комунікація, на нашу думку, це процес комунікативної взаємодії між представниками різних культурних спільнот, який передбачає встановлення адекватного взаєморозуміння комунікантів.

Низка науковців (О. Садохін, Р. Портер, С. Тер-Мінасова, Е. Холл та інші) досліджують проблему міжкультурної комунікації, акцентуючи увагу на тісному взаємозв'язку мови і культури. Зауважимо, що рідна мова слугує засобом міжособистісного спілкування, а іноземна забезпечує міжособистісне та міжнаціональне, міждержавне, міжнародне спілкування.

У процесі здійснення міжкультурної комунікації виникають різного роду бар'єри: мовні, невербальні, бар'єри стереотипів і забобонів. Відтак, комунікант має докласти зусилля, навички та уміння задля досягнення ефективної міжкультурної взаємодії. Йдеться про культурну соціалізацію особистості, входження в нове національне лінгвокультурне середовище.

Спілкування з представниками іншокультурного середовища викликає трансформації в моделі поведінки, спілкування особистості. Відбувається так званий процес «акультурації», проявом якого є психологічна та соціокультурна адаптація індивіда до життєдіяльності в іншій культурі. Отже, успішна адаптація означає, що особистість зберігає власну культурну ідентичність та оволодіває культурою інших народів.